

Uvod

Školska je knjižnica Osnovne škole Kneževi Vinogradi započela s radom 1997. godine u učionici hrvatskoga jezika, a imala je minimalan fond. Godinu dana poslije fond knjižnice povećava se i obogaćuje časopisima, knjižnica se bolje oprema i seli u novi prostor od 45 m². Oprema je tada uključivala AV građu i sredstva, računalo i internet. Danas, 2023. godine, može se reći da je oprema gotovo ista kao prije, ali milijama daleko. AV građa sastoji se od e-zbirki, dok se raznolika materija AV građe pažljivo čuva na uvid i kuriozitet generacija koje dolaze – CD, DVD i VHS akronimi su koji podsjećaju na, možda jednostavnija, ali kablovima bogatija vremena. Računala su tanja i prenosiva, u obliku tableta ili potpuno interaktivna. Internet lebdi prostorom od 100 metara kvadratnih, a knjižni fond knjižnice živi i raste na masivnim drvenim policama.

Kratka povijest škole

Školstvo u Kneževim Vinogradima počinje davne 1772. kada se osnivaju prve škole. Tada su postojale kalvinska i pravoslavna škola, dok se katolička škola pojavljuje u prvoj polovici 19. stoljeća. 1843. godine škola u Kneževim Vinogradima bila je pokrivena trskom, a 1874. godine gradi se nova zgrada s jednom učionicom, u blizini crkve. Sadašnja zgrada Osnovne škole izgrađena je 21. svibnja 1961. godine. Osnovna je škola Kneževi Vinogradi 2021. proslavila okruglu, 60. obljetnicu. U tih 60 godina škola je prolazila brojne promjene. 1997. godine mijenja ime iz Osnovna škola „Moša Pijade“ u Osnovna škola Kneževi Vinogradi, a godinu dana poslije, zahvaljujući sredstvima Ministarstva obnove, CRS-a i drugim donacijama, obnovljena je i opremljena za rad. Danas ima dvije područne škole: Područna škola Grabovac i Područna škola Karanac. Školu Kneževi Vinogradi krasi veliki i stablima i biljkama bogati školski park, dok živa ograda koja vodi od ceste do ulaza u školu postoji od same izgradnje zgrade škole. Također, škola ima cvijetnjak, začinski vrt,

povišene vrtne gredice, boćalište, sportska igrališta, sportsku dvoranu, poučnu stazu koja vodi do čeke za promatranje ptica i životinja stanovnika parka. Škola je u svojoj povijesti osvojila i važnu državnu nagradu i priznanje za estetsko uređenje školske godine 1968./69. i 1969./70., a školski je park OŠ Kneževi Vinogradi osvojio treće mjesto na državnom natjecanju Najljepši školski vrtovi 2019. godine. Škola provodi brojne projekte i sudjeluje na brojnim natjecanjima. U školi od 2020. godine djeluje Učenička zadruga „Suljošanka“, a školski list „Kristalići djetinjstva“ dobio je novo, moderno izdanje te je po kvaliteti, dizajnu i sadržaju 2023. godine plasiran na visoku državnu razinu smotre LiDraNo.

Školska knjižnica

Počevši kao zbirka knjiga na polici u učionici hrvatskoga jezika, školska se knjižnica OŠ Kneževi Vinogradi razvila do kulturnog i multimedijskog središta škole. Knjižni fond redovno se nadopunjava i danas broji više od 3.000 jedinica građe.

U svojoj se prošlosti knjižnica selila tri puta. Prvi je to put bilo 1998. godine kada zauzima prostor od 45 m², i kada knjižnični fond počinje rasti donacijama ili kupovinom knjiga te časopisa i AV građe koja se sastojala uglavnom od VHS kaset zabavnog i poučnog sadržaja. U isto vrijeme, u školu i knjižnicu dolaze prva računala i internet. Zatim, 2007. godine knjižnica seli po drugi put, u prostor od 60 m² (Slika 1). Tada dobiva novi namještaj: nove metalne police za knjige, pomični stalak za časopise, informacijski pult, plazma televizor, audioliniju, projekcijsko platno. Knjižnični fond kontinuirano raste, kupovinom vlastitim sredstvima, sredstvima osnivača, nadležnog ministarstva te darovima i donacijama.

Slika 1. Knjižnica u prostoru od 60 m².

2015. godine u knjižnici se zapošljava stručna osoba. 2018. godine sredstvima Europske Unije iz Europskog socijalnog fonda, knjižnica dobiva novi prostor od 100 m² i oprema se novom tehnologijom (Slika 2). Pandemijska godina, 2020., donosi knjižnici ulazak u mrežni prostor te tako knjižnica dobiva i svoju virtualnu inačicu u obliku zbirke poveznica na korisne mrežne izvore, zabavni sadržaj, alate za obogaćivanje nastavnog procesa na mreži, bonton na mreži te prostor za virtualne izložbe brojnih učeničkih radova, likovnih, literarnih i znanstvenih kao i zbirku e-knjiga nastalih tijekom nastave na daljinu koje su izradili učenici predstavljajući rezultate svojih istraživačkih radova ili pak knjige koje sadrže literarne, kreativne učeničke radove. Prvotna mrežna stranica knjižnice nalazi se na poveznici: <https://noracivana.wixsite.com/knjiznica-osknvin>, dok je aktualna mrežna stranice knjižnice ovdje: <https://sites.google.com/view/virtualna-knjiznica-osknvin>.

Slika 2. Knjižnica u novom prostoru.

ZaČuDDiMo Zajedno

ZaČuDDiMo Zajedno projekt je Osnovne škole Kneževi Vinogradi koji se provodio školske godine 2018./2019. kroz niz radionica i aktivnosti s ciljem unaprjeđenja digitalne pismenosti kao preduvjeta za cjeloživotno učenje. Velika slova u riječi „ZaČuDDiMo“ znače pismenosti koje su se projektom unaprjeđivale: čitalačka, digitalna, multikulturalna i medijska. Tijekom projekta održalo se 30 radionica u 3 programa za učenike te brojne edukacije za 15 djelatnika škole. Ostali ciljevi projekta bili su izrada programa za digitalnu, medijsku, čitalačku i multikulturalnu pismenost, osnaživanje kapaciteta škole, stvaranje novih kompetencija, stvaranje temelja za cjeloživotno učenje kod učenika. Tijekom projekta, u suradnji s partnerom Gauss d.o.o. stvorena je i platforma za učenje te je izgrađena nova, multimedijalna knjižnica.

Nova multimedijalna knjižnica smještena je u prizemlju škole u prostoru nekadašnje sportske dvorane sa streljanom. Sastoji se od galerije u kojoj se nalaze prijenosna računala i pametna ploča, prostora za knjižni fond te informacijskog pulta i

čitaonice (Slika 3). U projektu je nabavljeno i 15 tableta te glavno računalo, kao i zvučni sustav te projektor. Knjižni je fond dopunjen brojnim naslovima građe za lektiru, slobodno čitanje te stručne literature za nastavnike.

Slika 3. Prostor čitaonice

Aktivnosti školske knjižnice

U školsku knjižnicu učenici rado dolaze čitati, pisati zadaću, učiti, igrati šah i društvene igre te posuđivati knjige za lektiru. Također, iz knjižnice proizlaze aktivnosti u kojima učenici mogu sudjelovati. U knjižnici se obilježava Mjesec hrvatske knjige, iz knjižnice počinje Tjedan tolerancije, održavaju se priredbe za blagdan Svetog Nikole, u predbožićno vrijeme knjižnica je prostor za izradu čestitki i vježbanje pisanja i kreativnosti, za Valentinovo knjižnica je ishodište radosnih poruka, iz knjižnice proizlaze aktivnosti povodom Dana ružičastih majica i Noći knjige te brojnih izložbi poput interaktivne izložbe povodom zatvaranja projekta Tikveška šuma i interaktivne izložbe povodom Dana voda u sklopu projekta Moj Plan@. Knjižnica sudjeluje i u brojnim školskim, državnim i eTwinning projektima.

Zaključak

Školska knjižnica OŠ Kneževi Vinogradi ispunjava svoje tri djelatnosti, neposredan odgojno-obrazovni rad s učenicima, stručnu djelatnost i kulturnu i javnu djelatnost, kroz aktivnosti koje su učenicima zanimljive i korisne, radionice te organiziranje i sudjelovanje u projektima. Knjižnični fond razvija se sukladno potrebama korisnika, a s tim potrebama razvija se i sama knjižnica. Knjižnica se razvila iz jedne police u multimedijalno i kulturno središte škole predanim radom, upornošću, željom za razvojem i napretkom te osluškivanjem potreba korisnika i školske zajednice.